

Odstartovala sklizeň ječmene. Na Hradecku měla plodina díky výzkumu více vláhy

30.7.2025 - | Plzeňský Prazdroj

Sladovnický ječmen je důležitou plodinou pro české zemědělství. Pěstuje se na více než 190 000 hektarech, tedy na ploše 11x větší, než zabírají tuzemské vinice a 40x větší než české chmelnice. Pro zemědělce se ale stává riskantní plodinou. Pokud totiž po sklizni nevyhovuje vysokým sladovnickým nárokům, jsou nuceni jej prodat za nižší cenu pro krmné účely. S rostoucím počtem extrémních výkyvů počasí se to stává častěji a pro zemědělce nemusí být výhodné ho nadále pěstovat. Za posledních 30 let se snížila pěstební plocha jarního ječmene skoro o polovinu.

Proto se Prazdroj spolu s Českou zemědělskou univerzitou, Mendelovou univerzitou, zemědělskou skupinou JTZE a dalšími partnery snaží stabilizovat množství a kvalitu této zásadní suroviny pro české pivo. Už třetím rokem na tuzemských polích probíhá projekt Pro Ječmen, který je založen na kombinaci postupů regenerativního zemědělství a moderních technologií. *„Základem regenerativního přístupu je používání různých typů meziplodin, takže pole nikdy nezůstane holé. Je neustále oseto nebo pokryto, abychom ho ochránili proti erozi a pomocí kořenů půdu prokypřili. Využíváme meziplodiny, které chrání půdu v období mezi pěstováním hlavních plodin a doplňují do ní živiny. Zároveň s půdou zacházíme velmi šetrně a nerozrušujeme ji hlubokou orbou,“* vysvětluje manažer udržitelnosti Plzeňského Prazdroje Jakub Zaoral.

V okolí Smržova u Hradce Králové letos v rámci projektu Pro ječmen rostla surovina pro pivovarnický slad na dvou dvanáctihektarových polích. Na jednom se pěstuje ječmen konvenčním způsobem, na druhém se testuje regenerativní metoda. *„Jsem překvapený, jak si plodiny zaseté do nezpracované půdy dokážou poradit. Přestože jejich start bývá pomalejší, v pozdějších fázích sezóny často dotahují konvenčně seté porosty. Během loňské sezóny jsme navíc pozorovali, že měl přímo setý ječmen v období sucha k dispozici více půdní vláhy,“* uvádí agronom JTZE Tomáš Sojka.

Na regenerativním poli s ječmenem ve Smržově loni sklidili silážní kukuřici. Následně plochu oseli meziplodinami – pohankou a hořčicí. *„Letos na jaře jsme do zbytků po meziplodinách vyseli ječmen. A pole nezůstane holé ani po letošní sklizni. Přimo do strniště vysejeme další meziplodinu,“* uvádí Tomáš Sojka. Zejména v sušších obdobích je na regenerativních plochách zřetelné, že mají více vláhy než plochy s konvenčním pěstováním. Permanentně oseté pole totiž lépe vsakuje vodu a díky rostlinnému krytu ji také pomaleji odpařuje. Vědci z Výzkumného ústavu vodohospodářského TGM přitom spočetli, že na regenerativně obhospodařovaných plochách projektu Pro Ječmen lze díky snížení odparu a vyšší retenční kapacitě půdy zadržet navíc až 58 339 000 l vody, tedy přibližně 535 000 l na hektar.

„Pokud se regenerativní postup při pěstování ječmene osvědčí, což budeme vědět zhruba za 2-3 roky, rádi bychom ho nabídli i dalším pěstitelům. Pak by se teoreticky při přepočtu na celkovou plochu 30 000 ha polí, z nichž nakupujeme sladovnický ječmen, jednalo o více než 16 milionů kubíků vody, kterou pomůžeme v půdě zadržet. To je pro představu objem 6400 závodních plaveckých bazénů nebo 2,5násobek vody v největším českém rybníku Rožmberk,“ doplňuje Jakub Zaoral.

Kromě Královéhradecka zkouší Prazdroj regenerativní postupy spolu s farmáři na dalších dvou lokalitách: na Vysočině a ve středních Čechách. Celková plocha polí projektu Pro ječmen činí 216 ha, což odpovídá více než 300 fotbalovým hřištím. V každé lokalitě se přitom zhruba na polovině výměry

pracuje s regenerativními technikami a na druhé polovině se hospodaří konvenčním způsobem. Tím je zajištěno přímé srovnání efektů obou přístupů. V nejbližších dnech se začne ječmen sklízet z polí České zemědělské univerzity v Červeném Újezdě u Prahy a poté se práce přesunou i na Vysočinu.

Poznámky pro editory

- Prazdroj využívá ječmen od 140 farmářů a zemědělců z Česka a ročně jej nakoupí zhruba 150 000 tun, což představuje plochu zhruba 30 000 hektarů. Naprostou většinu od nich nakupuje napřímo bez prostředníků. Využívání regenerativních postupů při pěstování ječmene má také výrazný krajínově příznos podporuje udržitelné hospodaření v krajině.
- Bez kvalitního domácího sladu by se české pivo nestalo legendou. Sladovnický ječmen z českých a moravských polí je základní surovinou, kterou Prazdroj v pivovarech při jeho vaření piva používá. Klimatická změna a stále častější výkyvy počasí jsou ale pro ječmen a jeho pěstitele hrozbou. Proto Plzeňský Prazdroj přišel s iniciativou, která má pomoci zachovat jeho kvalitu i do budoucna, a to díky šetrnějšímu zacházení s půdou. Na vybraná pole s ječmenem se sejí meziplodiny, které vrací do půdy živiny a zadržují v ní vláhu. Kondice polí se měří pomocí nejmodernějších technologií. Jde přitom o opravdu velkou výzvu – ječmen se pěstuje na sedmi procentech orné půdy v Česku. Využití principů regenerativního zemědělství na tak rozsáhlé ploše, jaké přináší projekt PRO JEČMEN, má ambici stát se dosud největší iniciativou ke kultivaci zemědělské krajiny v České republice.
- Do projektu jsou zapojené dvě české univerzity. Vědeckým partnerem projektu je pražská ČZU, konkrétně tým doktora Davida Bečky z Katedry agroekologie a rostlinné produkce a Agronomická fakulta Mendelovy univerzity v Brně s týmem docenta Vojtěcha Lukase z Ústavu agrosystémů a bioklimatologie.
- Zemědělskými partnery jsou zemědělská skupina JTZE, která poskytl plochy u Jihlavy a Hradce Králové, a spolu s ní Statky ČZU s plochami v Červeném Újezdě.
- Dalším důležitým partnerem je společnost LABORATOŘ Postoloprty, která je akreditovanou laboratoří na rozbory půdy a zemědělských plodin. Univerzity spolu s laboratoří vytvořily metodiku pro celý projekt.
- Partnerem projektu je také firma Limagrain, která je šlechtitelem odrůd sladovnického ječmene a poskytla potřebná osiva sladovnického ječmene.
- Technologickou podporu projektu, platformu pro analýzu dat a přístroje pro měření na farmách zajišťuje společnost CleverFarm.
- Detailní analýzy ječmene, zejména s důrazem na jeho sladovnickou kvalitu, zajišťuje Výzkumný ústav pivovarský a sladařský v Brně.
- Projekt srovnává plochy s regenerativním přístupem a plochy obdělávané konvenčním způsobem. Ve všech lokalitách se pracuje s osevním postupem o čtyřech plodinách včetně sladovnického ječmene, na každé farmě je tak minimálně osm pokusných ploch. Pokud to charakter plodin dovolí, jsou na regenerativních plochách mezi hlavními plodinami vysévány také meziplodiny.
- Sladovnický ječmen je významnou plodinou pro celé české zemědělství. Pěstuje se na více než 190 000 hektarech, tedy na ploše 11x větší, než zabírají tuzemské vinice a 40krát větší než české chmelnice. Aktuálně ječmen zaujímá přes 7 % plochy tuzemské orné půdy.

<https://www.prazdroj.cz/odstartovala-sklizen-jecmene-na-hradecku-mela-plodina-diky-vyzkumu-vice-v-lahy>